

ACC. N:R **M. 15373**: 1-5.

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Olof Hallberg, Imygehamnen*
Härad: *Vemmenhög* Berättare: " " "
Socken: *Östua Torp* Berättarens yrke: *f.d. målaremästare*
Uppteckningsår: *1959* Född år *1889* i *Lilla Torie*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Hemmets prydnade. s. 1-5.

LWF 49

7/12-59

- 1) Lönny:kan på af minnas förskom på fisklägen här
- 2) Golvens sandades varje dag/after bäddning or sängarna, golven ströddes nedast med sand. In tillgång till löv eller ris inte var lätt, då af träd eller buskar växte i närheten. på afjrens fiskläget fanns förs. 1900 endast 2 gamla träd 1 pil och 1 pärontrod. nu efter skelstjertet böjades några plantor träd. Att af träd eller buskar plant erades berodde på att kvarnens bit odlingssten jordbit användes till att götta potatis i. I slutet på 1800 talat böjades folk efter råd o laguket lägga golv av bräder. Dessa sandades till en böjan, man sedan böjades man efter hand skaffa mattor. golven ströddes nog bara en 4 a 5 gånger om året. Mattorna utprädes endast or tras mattor som de yalo vävde 3 böjan användes af mattorna förhysmt, man & sedan övergick man till dagligt bruk, dock af över hela golvet utom endast i länder. bredden 70-80 cm. 3 eller 3 längden berodde på rummets storlek.

Landskap: Skåne Berättare: Olof Hallberg
Härad: Vemmenhög Berättarens yrke: f. målaremästare
Socken: Östra Torp Berättarens adress: Östratorps 6 Smyggekamm
Uppteckningsår: 1959 Född år 1889 i Lilleo Tris

Upptecknare:

Det året jag fyllde 9 år kom jag på sommaren att vakta gäss, på efterkörtan att vakta kor, året därpå hade jag spånt hansen Luedtke att passa kor svin o får. När jag fyllde 11 år kom jag med på fiika. Där jag var till jag till jag kom i målarelära. Skolgången var endast om vintern från den 1 nov. till den 1 sta april. Efter lärotiden slut arbetade jag i Södra Hög Tralleborg, Hörby och Malmö. Under kriget 1914 - 1918 fanns ej måleri arbete väst för jag hade två arbete hos Luedtke hos kalkbratt och kerfabrik, 1918 fick jag arbete hos Väg o Vatten, kammerdelningen vid hamnbyggs i Östratorps och Barnebäckskamm. Då det var så svårt när man har familj att flytta ofta villket de fick göra så slut jag där 1924. och flytta till Östratorps där jag övertog en måleriärende, där jag fortsatt nu till jag för 4 år sen fick sluta på grund av sjukdom. (Angina Pectoris samt blodpropp i hjärtat)

Smyggekamm den 3/12 1959

Olof Hallberg

3.) Vägghyddnaden: Vägghyddnaden förstkom of försän omkring 1910 och senare, mestadels som flickor sydde sen de gick i storkolan. Tapetsering börjades hos de förmögna bönderna omkring 1850. De äldsta tapeter jag sett är från 1864, sedan i slutet på 1800 talet började tapetsering hos arbetare o fiskare tapeterna var i regel mycket blommiga men även sandiga tapeter förstkom. Konsterna vara rätt vackra och så att säga mer konstnärliga än de äro nu på modernare tid.

Det gäller där samma som möblers tavlor o skulptur under tiden 16-17-18 talet gjordes handverk o konst på ett helt annat sätt än nu. vi som är äldre kan ju ingen glädja av den moderna konsten eller handverket.

De första tavlorna kom i slutet på 1800 talet, de såldes till landst av kungafarsande förmögare, det var så kallade olyttryck motiven var sparsamma typfaktningar, motiv från Rysland med släktkretsar pagade av vagnar, skeppskrodd.

Vid samma tid pågick även den religiösa väckelsen bland folk, därför en del tavlor med religiösa motiv förstom

3) Föru glasmästare i stau förrälte tavlor dels oljefykt
samt ävse haumålade oljefavlor av okända målare
Hos de frälsta dominerad religiösa tavlor med bibelspråk
samma: "Herren är min Herde", "Jag är uppståndelsen o livet" m. m.

4) Dukar på bordet förekom endast vid jul, påskt pingst
o midvinter. De var det vit linne eller bomullduk. Senare
förekom duk på bordet i kammarer jämt, något särskild
mönster eller färg minus jag ej. Prydnader på skåp eller
byråer var ytterst sparsamt, vita gipskattor förekom på
några ställen. Några särskilda prydnader vid högtidliga
tillfällen minus jag ej, endast vit duk, levande ljus i malms-
ljusstakar av mässing som blått, samt sockertaka i 3
arsatser som var dekorerad i svart o vitt om det var begravn-
ing.

5) Innan folks fick kammars hade man ju rättugr som eldades från skorstenen, sedan anskaffades kammar som var runda och kallades mitrafjösser. rördning ordnades från kammar in genom rättugren som då över uppvärmdes ovanpå rättugren stod en plattform med 2 tjörar som kallades skåsa, den användes som värmeskåp. Öppna spisar förskönades så de ju skulle eldas med ved, och vid kusten var långt efter veden och därför ställde sig för dyr. Sedan folk slöpade öppna skorstenar och byggde skorstenar som nu användes kammar som värmdes både i stugan och kammaren, de eldades med tuggelkak. Hartlepols o Suederlund.

6) Som belysning användes kragljus som man själv stöpte, och även en slags smalare och längre ljus som kallades "präso" de trycktes fast på väggarna i köken med limmen på mitten. Sen kom fotagen som kallades kristallolja. I bojan hade de lampor som var en rund bleckbehållare, med ett litet reudt rör med en rund veka. sen kom något större lampor med glasbehållare flat veka samt skruv att skruva veken upp.

6) - ner. Sedan blev det större lampor med rund brännare som kallades rundbrännare till att skilja från flatbrännare, de fanns i flera olika modeller med glas omkring vaken och skål omkring av porstiv, glasens storlek räknades i linjer, där fanns 8, 10 & 12 och 14 linjers, men det fanns även större till butikar och större lokaler,

7) Blommor i vaser förekom nästan, de mest evighetblommor i en liten vas på byråer, samt på någon gång på sommarens särskildt gyllentack, 5 fönstren i krukor mest palasgonier som fyllde upp hela fönstren, men även andra blommor, mycket fint var det ju med Callar. Sticklingar satte dem själv eller fick av bekanta, särskild tur skulle de vara med felningar som de kunde komma åt att njuta obemärkt,

8) Några särskilda prydnader i hemmet var ytterst sparsamt, då folk hade mycket ont om pengar, och huvudsaken var att skaffa mat.